

Pirkanmaan hyvinvointialue

2.12.2021

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

Osallistujien esittäytyminen

STM

Kari Hakari, osastopäällikkö

Taina Mäntyranta, johtaja

Krista Björkorth, asiantuntija

VM

Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, muutosjohtaja

SM

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja

Pekka Tiainen, erityisasiantuntija

THL

Hannele Ridanpää, arviointipäällikkö

Hyvinvointialueen edustajat

Aleksi Jänntti, apulaispormestari

Olli-Pekka Ojanen, pelastusjohtaja

Pirkko Lindström, hallintopäällikkö

Juhani Sand, johtajaylilääkäri

Taru Kuosmanen, johtaja

Päivi Tryyki, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja

Arto Ranta, kehitysjohtaja

Mikko Hannola, talouspäällikkö

Jaakko Herrala, sote muutosjohtaja

Jukka Alasentie, muutosjohtaja

Neuvottelujen tarkoitus (sote-järjestämislaki 24 §, pela-järjestämislaki 10§)

- Neuvottelujen tarkoituksena on yhteisen tilannekuvan tarkastelu ja hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet huomioiden sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön edistäminen.
- Neuvotteluissa seurataan ja arvioidaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteutumista. Niissä käsitellään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon/ pelastustoimen järjestämisen tavoitteita sekä niitä tukevia toimenpiteitä.
- STM, SM ja VM voivat tarvittaessa antaa hyvinvointialueelle järjestämistä koskevia toimenpidesuosituksia.

Hyvinvointialueneuvottelut 2021-22, Pirkanmaa

1. Avaus

- Tavoitteiden, asialistan ja osallistujien toteaminen (20 min), pj
- Alueellinen puheenvuoro (10 min), alue

2. Alueen valmistelun ja toimeenpanon tilanne hallinnon, soten ja pelastustoimen näkökulmasta

- Toimeenpanon tilannekuvan mukaisesti, nostot huolenaiheista (40 min), pj ja STM
- Alueen kustannuskehitys ja investoinnit (myös siirtymävaiheessa), pj ja VM (30 min)
- Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen, pj ja STM (15 min)

3. Erilliset osat (1 h)

Sote:

- **Palvelut keskittyen valittuihin painopisteisiin**
- **Palveluiden yhtenäistäminen**
- **Digitaalisten palveluiden kehittäminen**
- **Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta**

Pela:

- **Palvelutason arvioinnista alueen sekä AVI:n arvioinnin perusteella**
- **Palvelutasovajeet sekä niiden täyttäminen**
- **Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta**

Alueellinen puheenvuoro

- Pirkanmaa on vuoden 2016 jälkeen jatkanut katkeamatta yhdessä sote kehittämistyötä
- Kärkenä peruspalveluiden laaja-alainen vahvistaminen. Yhteisenä nimittäjänä taloudelliset syyt.
- Tekemisen suuntaa ovat antaneet THL:n arviointiraportit, Sipilän hallituskauden ja sen jälkeen tehdyt arvioinnit ja yhdessä sovitut kehittämiskohteet.
- Toimeenpanoa on toteutettu alueellisen järjestämissuunnitelman, tulevaisuuden sote-keskus ohjelman ja sitä tukevien muiden hankkeiden kautta.
- Yhteistyössä ovat olleet mukana mm. PSHP, Pikassos, Tampereen yliopisto ja muut oppilaitokset, järjestöt, yksityinen sektori ja henkilöstöjärjestöt.
- Lakien voimaan tultua 1.7.2021 **yhteinen suunta ja yhdenvertaisuus ovat vahvistuneet**
- Suurimmat haasteet liittyneet **pahenevaan henkilöstöpulaan!**
- Vuodessa **emme kykene tekemään kaikkea valmiiksi** (hoitotakuun laajentuminen, henkilöstömitoitukset, STM kehittämishankkeet, hyvinvointialuevalmistelu, mahdollinen työtaistelu, Korona ym.). Tarvitaan vahvaa priorisointia muuttuvissa tilanteissa.
- Palvelutarpeeseen vastaamisen isoin haaste on merkittävä **investointivaje**, jota rajoittamislaki kiihdyttänyt ainakin 5 vuoden ajan.

Alueellisen toimeenpanon eteneminen ja valmiusaste kuvaavat toimeenpanon tilannetta nyt sekä suhteessa 1.1.2023

Alueellisen toimeenpanon eteneminen

- Toimeenpanon eteneminen kuvaa ajankohtaisten seurattavien tehtävien etenemistä tiekartan mukaisesti - **Edetäänkö aikataulun ja suunnitelmien mukaan?**
- Lokakuun tilannekuvassa tarkastellaan tehtäviä joulukuun loppuun asti (Q4/2021) sekä näiden etenemistä – **Ovatko tehtävät käynnissä, valmistumassa aikataulussa tai valmiita?**

	Tulokset aikataulusta		Suoritusprosentti		Päättyneet toimenpiteet		Tilanne		Kokonaismäärä	
	Edetäkö	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä	Päättyneet	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä
Alueelliset toimenpiteet	42%	28%	42%	28%	42%	28%	42%	28%	42%	28%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%

Alueellisen toimeenpanon valmiusaste

- Alueellisen toimeenpanon valmiusaste kertoo koko toimeenpanon valmiudesta **suhteessa ajankohtaan 1.1.2023 asti**
- Valmiusasteessa tarkastellaan valmiiden osuutta kaikista seurattavista tehtävistä
- Lisäksi tarkastellaan käynnissä olevien osuutta kaikista seurattavista tehtävistä (käynnissä tai valmistuu aikataulussa)

	Tulokset aikataulusta		Suoritusprosentti		Päättyneet toimenpiteet		Tilanne		Kokonaismäärä	
	Edetäkö	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä	Päättyneet	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä	Edetäkö	Käynnissä
Alueelliset toimenpiteet	42%	28%	42%	28%	42%	28%	42%	28%	42%	28%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%
Uusi Kaupunki	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%	47%	37%
Uusi Kaupunginosa	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%	34%	24%
Uusi Kunta	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%	41%	31%
Kokonaan	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%	42%	32%

Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukainen eteneminen 10/21

Tarkasteltavana tehtävät Q4/2021 asti

	Hallinto, talous ja tukipalvelut	Johtaminen ja osaaminen	Palveluiden järjestäminen	Yhdyspinnat	ICT
Tehtävien lkm yht.	69	30	17	20	55
Etelä-Karjala	57 %	97 %	88 %	100 %	65 %
Etelä-Pohjanmaa	94 %	90 %	65 %	100 %	95 %
Etelä-Savo	61 %	73 %	88 %	55 %	56 %
Helsinki	43 %	53 %	43 %	100 %	71 %
HUS	Tilannekuvaseuranta tarkennetaan				
Itä-Uusimaa	58 %	63 %	59 %	75 %	31 %
Kainuu	51 %	53 %	35 %	75 %	76 %
Kanta-Häme	42 %	30 %	53 %	10 %	25 %
Keski-Pohjanmaa	100 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Keski-Suomi	81 %	90 %	82 %	100 %	100 %
Keski-Uusimaa	94 %	83 %	100 %	100 %	78 %
Kymenlaakso	93 %	93 %	71 %	90 %	100 %
Lappi	67 %	83 %	47 %	90 %	73 %
Länsi-Uusimaa	49 %	63 %	41 %	40 %	25 %
Pirkanmaa	87 %	97 %	82 %	65 %	91 %
Pohjanmaa	100 %	97 %	76 %	70 %	69 %
Pohjois-Karjala	83 %	90 %	59 %	65 %	62 %
Pohjois-Pohjanmaa	54 %	70 %	76 %	100 %	53 %
Pohjois-Savo	78 %	60 %	65 %	45 %	84 %
Päijät-Häme	61 %	63 %	71 %	70 %	20 %
Satakunta	68 %	80 %	47 %	60 %	11 %
Vantaa-Kerava	54 %	63 %	53 %	40 %	25 %
Varsinais-Suomi	49 %	73 %	29 %	20 %	15 %

- Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita
- 25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita
- 50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita
- Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Alueellisen toimeenpanon valmiusaste suhteessa 1.1.2023 (10/21)

	Hallinto, talous ja tukipalvelut		Johtaminen ja osaaminen		Palveluiden järjestäminen		Yhdyspinnat		ICT	
	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis
Etelä-Karjala	36 %	7 %	97 %	0 %	72 %	19 %	53 %	47 %	56 %	13 %
Etelä-Pohjanmaa	78 %	16 %	72 %	8 %	78 %	0 %	96 %	2 %	88 %	5 %
Etelä-Savo	35 %	17 %	59 %	0 %	90 %	0 %	35 %	2 %	37 %	5 %
Helsinki	27 %	15 %	46 %	3 %	25 %	0 %	90 %	8 %	70 %	0 %
HUS										
Itä-Uusimaa	36 %	10 %	49 %	3 %	61 %	8 %	29 %	0 %	17 %	5 %
Kainuu	39 %	8 %	54 %	0 %	50 %	3 %	57 %	16 %	59 %	17 %
Kanta-Häme	23 %	12 %	26 %	0 %	39 %	0 %	8 %	2 %	14 %	5 %
Keski-Pohjanmaa	85 %	15 %	87 %	13 %	47 %	53 %	61 %	39 %	83 %	3 %
Keski-Suomi	55 %	11 %	79 %	5 %	86 %	0 %	88 %	2 %	95 %	2 %
Keski-Uusimaa	91 %	3 %	72 %	0 %	72 %	28 %	41 %	57 %	62 %	22 %
Kymenlaakso	86 %	9 %	74 %	5 %	64 %	0 %	73 %	0 %	71 %	28 %
Lappi	49 %	10 %	74 %	0 %	50 %	6 %	59 %	2 %	66 %	2 %
Länsi-Uusimaa	30 %	10 %	54 %	0 %	31 %	3 %	33 %	0 %	15 %	1 %
Pirkanmaa	63 %	19 %	90 %	3 %	72 %	6 %	73 %	6 %	77 %	3 %
Pohjanmaa	80 %	20 %	79 %	10 %	68 %	13 %	51 %	10 %	62 %	3 %
Pohjois-Karjala	50 %	18 %	79 %	0 %	28 %	0 %	39 %	2 %	41 %	12 %
Pohjois-Pohjanmaa	32 %	13 %	54 %	8 %	56 %	0 %	96 %	4 %	43 %	5 %
Pohjois-Savo	59 %	13 %	46 %	0 %	42 %	0 %	43 %	2 %	77 %	5 %
Päijät-Häme	37 %	14 %	54 %	0 %	67 %	0 %	65 %	0 %	13 %	1 %
Satakunta	46 %	10 %	64 %	0 %	56 %	0 %	35 %	0 %	8 %	1 %
Vantaa-Kerava	34 %	9 %	64 %	0 %	50 %	0 %	51 %	0 %	19 %	1 %
Varsinais-Suomi	28 %	11 %	62 %	0 %	36 %	0 %	22 %	0 %	10 %	0 %

Tilannekuvaseuranta tarkennetaan

Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita

50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Pirkanmaa

Lokakuun 2021 tilannekuva

Hallinto, talous ja tukipalvelut

Tehtäväkokonaisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Hallinnon rakenteet, toiminnan järjestäminen ja demokratia	94% (17)
B. Konsernitalous	100% (13)
C. Henkilöstön asiat ml. siirrot	100% (10)
D. Sopimukset	78% (9)
E. Hallinnolliset tukipalvelut	100% (2)
F. Omaisuus ja toimitilat	75% (8)
G. Asianhallinta	100% (3)
H. Tietohallinnon organisointi	43% (7)

Johtaminen ja osaaminen

Tehtäväkokonaisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Kyvykkyydet	100% (5)
B. Johtamisrakenteet ja johtamisen välineet	86% (7)
C. Palvelutuotannon organisointi ja johtaminen	100% (2)
D. Tiedolla johtaminen ja tietopohjat	100% (8)
E. Viestintä, osallisuus ja demokratia	100% (8)

Palveluiden järjestäminen

Tehtäväkokonaisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Väestön palvelutarve	100% (2)
B. Toimintaympäristö ja sen turvallisuus	-
C. Järjestämisen reunaehdot	100% (3)
D. Järjestettävät palvelut ja palveluiden yhdenmukaistaminen	33% (3)
E. Hankinnat	89% (9)
F. Tuotannon ohjaus	-
G. Integraatio, koordinaatio ja yhteistyö	-

Yhdyspinnat

Tehtäväkokonaisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Järjestäminen, tuotannon ohjaus ja hallintorakenteet	100% (5)
B. Johtaminen ja verkostotyö	100% (1)
C. Kyvykkyydet ja resursointi	43% (7)
D. Henkilöstö ja sidosryhmäosallisuus	100% (2)
E. Tiedolla johtaminen ja tietojärjestelmät	40% (5)

ICT

Tehtäväkokonaisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Hallinnolliset tehtävät	88% (8)
B. Toimialariippumattomat järjestelmät	93% (15)
C. Toimialasidonnaiset järjestelmät	90% (10)
D. ICT-infra	91% (11)
E. ICT-infran järjestelmät	91% (11)

- Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita
- 25-49 % tehtävistä käynnissä / valmiita
- 50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita
- Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

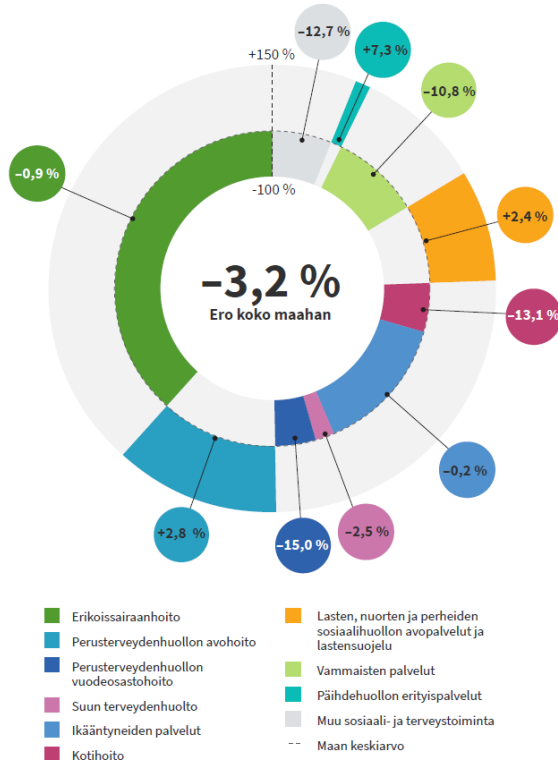
Alueen toimeenpanon tilanne:

- Alueen toimeenpano etenee pääosin suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti.
- Erityisesti pohdinnassa on ollut yliheitto vate-vaiheesta valtuustovaiheeseen ja ensi kevään toiminnan ja päätöksentekoprosessin suunnittelu. Aluevaltuustoajan keskeisiä rekrytointeja on alettu valmistelemaan.
- Hallintosäännön valmistelu on käynnissä, josta alueella on hyviä käytäntöjä jaettavaksi muille alueille. Luottamustoimielinten rakenteesta alueella on tehty useita eri malleja, joita voidaan myös esitellä muille alueille. Myös palvelutuotannon rakenne alkaa olla valmiina.
- Pelastustoimessa varautumisen ja valmiusasioiden osalta ollaan vaiheessa, muuten toimeenpano etenee suunnitelman mukaan.
- Alueella on arvioitu kriittiset teemat, näitä ovat mm. osaulkoistukset ja sopimukset.
- Rahoitus tuottaa edelleen haasteita, esimerkiksi ICT:n osalta hankintapäätökset edellyttävät rahoitusta/rahoituspäätöksiä.
- Liikkeenluovutuksen info kunnille pidetty ja kerrottu, mitä kaikkea tullaan keräämään. Kuntien näkökulmasta tietojen koonnissa on valtava työ määrä. Kuntien kanssa yhteistyö kuitenkin lähtenyt hyvin käyntiin. Kuntien valmistelun eriaikaisuutta pyritään vähentämään yhteistyön, tiedottamisen ja seurannan avulla.

Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukainen eteneminen 10/21

Hallinto, talous ja tukipalvelut	Johtaminen ja osaaminen	Palveluiden järjestäminen	Yhdyspinnat	ICT
87 %	97 %	82 %	65 %	91 %

Sote-kustannukset (I)

- Sote-kokonaiskustannukset kasvaneet 5 % (koko maa 6,9 %), kasvu on maan pienimmän kolmanneksen joukossa.
- Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvuvauhti on ollut maan pienimpiä (4,1 %, koko maa 6,5 %)
- Prosentuaalisesti eniten **kasvaneet**:
  - lastensuojelun laitos- ja perhehoidon kustannukset (42 %, maan 5. eniten) sekä
  - muiden lasten ja perheiden avopalvelujen* kustannukset (27 %). Em. korostuvat LNP-palvelurakenteessa.
- Prosentuaalisesti eniten **pienentyneet** ikääntyneiden laitoshoidon kustannukset (37 %). Kustannukset yhä keskimääräistä korkeammat. Vuodesta 2019 ikääntyneiden palvelujen kustannukset ovat kasvaneet maan 2. eniten, n. 4 %.
- Vammaisten palvelurakenne pysynyt varsin muuttumattomana, pl. muut vammaisten palvelut**, joissa kasvua 23 % (maan 4. eniten). Laitushoito korostuu palvelurakenteessa.

* mm. kasvatus- ja perheneuvonta, tukihenkilötoiminta, isyyden selvittäminen, lapsen elatus- ja elatuksen turvaamisasiat, adoptioneuvontapalvelu, perheasioiden sovittelu, ensi- ja turvakodit, opiskeluhuollon kuraattori, ehkäisevä perhetyö, kodin- ja lastenhoitopalvelut

** mm. ei-ympäri vuorokautiset asumispalvelut, päivätoiminta, työtoiminta, perhehoito, VPL:n mukaiset palvelut ja tukitoimet, omaishoidontuet

Sote-kustannukset (II)

- Alueen väestölle tuotetun somaattisen erikoissairaanhoidon laskennallinen tuottavuus oli 6 % keskimääräistä heikompi (THL 18.6.2021 ennakkotieto vuodelta 2020)
- Sote- kustannusten reaalikasvuennuste, pohjautuen väestön ikärakenteen muutoksiin on vuosina 2020-2030 keskimäärin 1,6 % vuodessa (koko maassa 1,4 %).

Pelastustoimen kustannusten kehitys kansallisesti 2015–2020

- Tehtäväkokonaisuus pelastustoimi sisältää pelastustoiminnan, turvallisuuspalveluiden ja tukipalveluiden kustannukset.
- Pelastustoimen käyttötalouskulujen reaalinen kasvu on ollut lineaarista. Käyttötalouskulujen reaalinen kasvu oli vuosien 2015 ja 2020 välillä on ollut lähes 28 milj. €.
- Suurinta kasvu on ollut vuokratuloissa (13 milj. €) ja henkilöstökuluissa (7 milj. €).
- Vuosien 2015–2020 käyttötalous-kulujen reaalinen kasvu on ollut keskimäärin 1,3 % vuodessa.
- Pelastustoimen käyttötalouskulujen reaalinen vuosimuutos on ollut kuntien peruspalveluiden hintaindeksin vuosimuutosta suurempaa.

Investoinnit

- Kuntien asukaskohtaiset sote-investointimenot maan 3. suurimmat. STM poikkeuslupia myönnetty 2016-2019: Nokian ja Akaan hyvinvointikeskukset, Valkeakosken vuodeosasto, Hämeenkyrön tehostettu palveluasuminen, Tampereen tehostettu palveluasuminen ja Kaupin yliopistollinen sote-keskus
- Sairaanhoidopiirin rakennusinvestointeja linjaa Tays Uudistamisohjelma. Investointien kokonaismäärä oli maan keskitasoa. Huom. edeltävinä vuosina isoja investointeja, mm. Etupihakokonaisuus, Sydänsairaala ja F-rakennus (STM poikkeuslupa 2016).
- Aikuispsykiatrian uudisrakennushanke käynnissä; kokonaiskustannus noin 100 MEUR. Arvioitu valmistumisajankohta v. 2023-2024 (STM poikkeuslupa 2019)
- Uudistamisohjelman loppuvaihe tuomassa mukanaan uusia investointeja seuraavat 10-20 vuotta.
- **Keskusteluun: Investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus**

Tulevasta rahoituksesta

Keskusteluun: Vuoden 2023 talousarvion valmistelu - miten alueella valmistaudutaan tulevaan rahoitusjärjestelmään?

- soten ja pelan osalta
- ennusteen mukainen kustannusten kasvu
- investoinnit
- rahoituslaskelmat

- Laskennalliseen rahoitukseen on tulossa suuri vaje alkuvuosille
  - Tietopohjan epävarmuudet ja oletukset tulevasta kustannuskehityksestä
  - Uudet palvelutasovaatimukset ja kysynnän kasvu ja patoutumat
  - **Miten ja milloin vajaus katetaan? Uhkana merkittävä maksuvalmiusongelma.**
- Laskennallinen lainanhoitokate jäämässä kroonisesti alle yhden
  - Merkittävä siirtyvä lainakanta
  - Merkittävä investointitarve
  - Tuloksentekeyky heikko rahoitusmallista johtuen
  - **Miten turvataan investoinnit 20-luvulla?**

Pirkanmaa investoinnit yleistilanne

- Tietoja kerätty osana kuntien selvitystä pelastustoimesta, kuntien sote peruspalveluista ja PSHP:stä
- Kiinteistöt suurelta osin ikäkaarensa loppupäässä. Tuottavuuden parantaminen ja palveluverkon kehittäminen edellyttävät merkittäviä investointeja.
- Koska kiinteistöt ovat kuntien omaisuutta, niin vuosina 2023-2026 näihin kiinteistöihin tehdyt investoinnit eivät näy hyvinvointialueen investointilistalla.
- Kunnat epätietoisia, miten edetään 3+1 vuoden jälkeen. Kenen taseeseen palveluverkkokehittämistä jatkossa toteutetaan. Kansallista linjausta tarvitaan.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana yhä useammin kuntien kiinteistötarpeet on toteutettu ulkoa vuokraamalla, leasing sopimuksella tai palveluiden ulkoistamisilla.
- Pirkanmaan hyvinvointialueen investointien rahoitus erityisongelma (laskennallinen lainanhoitokate, Kuntarahoitus, valtion takaus)
- Tässä vaiheessa euromäärältään merkittävimmät kohteet ovat: 1. Tays uudistamisohjelma (I vaihe 2023-2029 n. 700 M€, II vaihe 2029-2033 n. 400 M€), 2. Kaupin yliopistollinen sote-keskus (25M€) ja 3. Hatanpään sote-keskus (30 M€).
- Pelastustoimen palveluverkon laajennus Tampereella; Nekalan, Tesoman ja Tampereen itäisen alueen sekä Hiedanrannan paloasemahankkeet. Olemassa olevan paloasemaverkoston uudistus- ja peruskorjausohjelma. Yhteensä 60 milj. euroa vuosina 2023 – 2027.

Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

- Sote-tiedonhallinnan ja digitalisaation strategiset suunnitelmat linjaavat tulevaa alueellista kehittämistä. Alueen ICT-muutosuunnitelma 2022-2025 valmistunut. Tavoitteena mm. tietojärjestelmien vaiheittainen yhtenäistäminen.
- Pirkanmaan asiakas- ja potilastietojärjestelmätilanne on vielä varsin hajanainen. Potilastietojärjestelmien osalta laajamittainen yhtenäistäminen: perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmät siirrettiin yhteen tietokantaan (AluePegasos). Yhtenäistetty perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmien rakenteita ja käyttötapoja.
- Tietojohtaminen on ottamassa ison edistysaskeleen rakenteilla olevan alueellisen tietoaltaan myötä; tavoitteena ottaa käyttöön v. 2023.
- RAI-järjestelmä on käytössä kaikilla järjestäjillä.
- Keskusteluun: Sote ict muutoksen hankesuunnitelma on korkealaatuinen ja laaja-alainen sisältäen mm. asukkaiden digitaalisten palvelujen ja tiedolla johtamisen kehittämistä. Riskikartoituksessa on tunnistettu riski rahoituksen riittämättömyydestä ja toimenpiteenä, että hyvinvointialueella tulisi olla päätösvalta mahdollisesti kaventuvan rahoituksen kohdentamisesta. Mitkä tässä kohden ovat keskeiset huolenaiheet?

Pelastustoimen tiedonhallinnan kansalliset tavoitteet

- Pelastustoimen tietojenkäsittely-ympäristö tulee perustumaan hallinnon turvallisuusverkkoon
- Pelastustoimella kehitteillä kansallisia tietojärjestelmä- ja tiedonhallintakokonaisuuksia
- Pelastustoimen ICT-järjestelmien yhteentoimivuus alueen muiden ICT-järjestelmien kanssa
- Toiminnan edellyttämien turvallisuusvaateiden huomiointi

Pirkanmaan tilanne tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

- Pirkanmaa mukana Toivo ohjelmassa ja sen Virta hankkeessa syksystä 2020
- Pirkanmaan tilanne erittäin haasteellinen hajanaisen ICT arkkitehtuurin takia
- Tietoallasta rakennettu noin vuoden ajan ja valmiusaste noin 20%
- Valmiusaste vuoden 2023 alusta riippuu ICT valtionavustuksen STM päätöksestä
- Minimitietosisältö asetuksen vaatimusmäärittelyt olisi oltava tiedossa heti vuoden 2022 alusta lukien
- Kirjaamiskäytännöt edelleen alueella erittäin vajavaisia
- Pirkanmaa sitoutunut kansallisiin tavoitteisiin
- YTA tason tai DigiFinland ratkaisuihin ei tässä aikataulussa mitään mahdollisuuksia
- Pirkanmaa mukana DigiFinlandin sähköinen arkistointi suunnittelussa

SOTE

Rinnakkaisosio

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

THL:n asiantuntija-arvio: yleistä

- Väestömäärä kasvaa, erityisesti Tampereella ja sen kehyskunnissa. Ennusteiden mukaan väestö polarisoituu tälle alueelle. Muuttovoitto muualta Suomesta maan suurin.
- Demografinen huoltosuhde on maan pienimpiä. Työikäisten osuus vähenee keskimääräistä vähemmän ja ikääntyneiden osuus kasvaa keskimääräistä vähemmän.
- Palvelujen järjestäjien määrä ja kokoonpanot pysyvät samoina. Tampereen kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelujen avopalvelut siirtyivät Pirkanmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2021.
- Tulevaisuuden palveluverkkoa koskevat periaatteet määriteltä ja laadittu aluekohtaisia palveluverkkosuunnitelmia. Etelä-Pirkanmaan vuodeosastotoiminta keskitetty Valkeakoskelle
- Henkilöstön saatavuustilanne kuvattu alueen sote-järjestämissuunnitelmassa. Henkilöstön saatavuushaasteet uhkaavat järjestämistehtävässä onnistumista nyt ja tulevaisuudessa. Vaikein tilanne ikääntyneiden palveluissa.
- Alueellista verkostoyhteistyötä ja työnantajankohtaisia keinoja. Edistyksellistä on työperäisen maahanmuuton vauhdittaminen.

Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

- Sote-tiedonhallinnan ja digitalisaation strategiset suunnitelmat linjaavat tulevaa alueellista kehittämistä. Alueen ICT-muutosuunnitelma 2022-2025 valmistunut. Tavoitteena mm. tietojärjestelmien vaiheittainen yhtenäistäminen.
- Pirkanmaan asiakas- ja potilastietojärjestelmätilanne on vielä varsin hajanainen. Potilastietojärjestelmien osalta laajamittainen yhtenäistäminen: perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmät siirrettiin yhteen tietokantaan (AluePegasos). Yhtenäistetty perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmien rakenteita ja käyttötapoja.
- Tietojohtaminen on ottamassa ison edistysaskeleen rakenteilla olevan alueellisen tietoaltaan myötä; tavoitteena ottaa käyttöön v. 2023.
- RAI-järjestelmä on käytössä kaikilla järjestäjillä.
- Keskusteluun: Sote ict muutoksen hankesuunnitelma on korkealaatuinen ja laaja-alainen sisältäen mm. asukkaiden digitaalisten palvelujen ja tiedolla johtamisen kehittämistä. Riskikartoituksessa on tunnistettu riski rahoituksen riittämättömyydestä ja toimenpiteenä, että hyvinvointialueella tulisi olla päätösvalta mahdollisesti kaventuvan rahoituksen kohdentamisesta. Mitkä tässä kohden ovat keskeiset huolenaiheet?

Pirkanmaan tilanne tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

- Pirkanmaa mukana Toivo ohjelmassa ja sen Virta hankkeessa syksystä 2020
- Pirkanmaan tilanne erittäin haasteellinen hajanaisen ICT arkkitehtuurin takia
- Tietoallasta rakennettu noin vuoden ajan ja valmiusaste noin 20%
- Valmiusaste vuoden 2023 alusta riippuu ICT valtionavustuksen STM päätöksestä
- Minimitietosisältö asetuksen vaatimusmäärittelyt olisi oltava tiedossa heti vuoden 2022 alusta lukien
- Kirjaamiskäytännöt edelleen alueella erittäin vajavaisia
- Pirkanmaa sitoutunut kansallisiin tavoitteisiin
- YTA tason tai DigiFinland ratkaisuihin ei tässä aikataulussa mitään mahdollisuuksia
- Pirkanmaa mukana DigiFinlandin sähköinen arkistointi suunnittelussa

Hyvinvointialueiden sote-tiedonhallinnan tavoitteet

1. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen yhteydessä hyvinvointialue kiinnittää erityistä huomiota kriittisten palveluiden jatkuvuuteen ja digitaaliseen turvallisuuteen. Tämä sisältää myös ulkoisten toimittajien ja toimitusketjujen hallinnan.

2. Osana perustamista hyvinvointialueelle syntyy riskienhallintasuunnitelma, jossa kuvataan rakenteet ja toimenpiteet riittävän digitaalisen turvallisuuden saavuttamiseksi.

Näitä tehtäviä voidaan toteuttaa yhteistyössä YTA-alueella sekä muiden alueiden kanssa.

Digitaalisten palvelujen kehittäminen

- Väestö asioi sähköisesti maan keskitasoa vastaavasti. Palvelutarpeeseen löytyy apu keskimääräistä useammin sähköisten asiointikanavien kautta.
- Sähköiset asiointikanavat ja mahdollisuudet vaihtelevat järjestäjittäin.
- Kansalliset palvelut laajasti käytössä.
- Videovälitteiset palvelut yleistyneet.
- OmaTays erikoissairaanhoidon asiakkaille.

Pirkanmaan digitaalisten palveluiden tavoitteet

Digitaaliset palvelut

Edistämme hoitotakuun toteutumista ja puramme hoitovelkaa vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista laajentamalla ,ottamalla käyttöön asukkaan digitaaliset palvelut sekä rakentamalla **24/7** saavutettavissa olevat ratkaisut.

Pirkanmaan asukkaat voivat hoitaa kaikki sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät asiansa yhden sivuston kautta, jossa heidän kyselyillään on **2 minuutin** vasteaika

Alustava digitaalisten palveluiden suunnitelma

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Digitaalinen hyvinvointikeskus

Omatoimipalvelut

- Asiakkaiden ohjaus, palvelu ja neuvonta ilman kontaktia ammattilaiseen
- Mm. terveyttä ja hyvinvointia koskeva tiedotus, palveluiden "ensilinja", testit, arviot sekä itsehoito- ja itsepalveluohjeet

Sähköinen asiointi viiveellä

- Asiakas asioi ammattilaisen kanssa, mutta yhteydenpito tapahtuu viiveellä
- Asiakas ja ammattilainen eivät asioi yhtäaikaisesti

Sähköinen reaaliaikainen asiointi

- Asiakas asioi ammattilaisen kanssa reaaliaikaisesti
- Asiakas ja ammattilainen asioivat yhtäaikaisesti
- Alaluokasta riippuen palvelu voi olla reaaliaikaista neuvontaa, suora kontakti palvelutarpeen arvioon tai tarpeeseen vastaamista toteuttamalla palvelu etänä

OmaPirkanmaa

Asukkaan tukipalvelut ja neuvonta + chat-palvelut

Viestintä /
www-sivut

Päivystysapu
116117

Sähk. perhekeskus /
OmaPerhe

Yhteinen ajanvaraus
/ AVPH

OmaTays

VideoVisit /
Etävastaanotto

Asukkaan
palautekanavat

OmaOlo

Terveyskylä

Suuntima

Huoma

Kotidigipalvelut

Suomi.fi

OmaKanta

Palvelutuotannon järjestelmät: Erikoissairaanhoito, perusterveydenhuolto, suun terveys, sosiaalihuolto

Hallinnon järjestelmät

Infrastruktuuripalvelut

Värikoodien
merkitys

Uusi kehitys

TAYS

Monetra

Pela

Istekki

Kilpailutus

Kansallinen

Ulkoinen

Tieto

CGI

Väestöryhmien välisen eriarvoisuuden vähentäminen

- Väestön hyvinvointia selittävässä tekijöissä suuria kuntakohtaisia eroja. Kattava kokonaiskuva eri väestöryhmien tilanteesta puuttuu (pisteittäisiä, järjestäjäkohtaisia selvityksiä). Tampereella innovatiivisia keinoja seurata eroja.
- Alueelliset hyte-rakenteet edistykselliset. Strategiset suunnitelmat olemassa, mutta kuntakenttä on moninainen.
- Sekä universaaleja että tietyille väestöryhmille kohdennettuja toimenpiteitä.
- Palvelujärjestelmä onnistunut keskimääräistä paremmin väestöryhmien välisen eriarvoisuuden vähentämisessä.

Alueellinen yhdenvertaisuus palvelujen saatavuudessa

- Järjestämissuunnitelman tavoitetta palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta on toimeenpantu kansallisissa valtionavustushankkeissa.
- Aukoton kokonaiskuva puuttuu. Palvelujen saatavuudessa on järjestäjäkohtaisia eroja (yhtenäistämistarve). Näkyy järjestämisvastuun hajautuneisuus ja kuntakentän moninaisuus.
- Alueen suunta on kohti yhtenäisiä toimintamalleja. Varsin pitkällä alue on ikääntyneiden palveluissa ja vammaispalveluissa.
- Väestön polarisoituminen haastaa (palvelujen saavutettavuus)
- Vahvistuva monitoimijuus. Kaupin yliopistollinen sote-keskus

Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta

Pelastustoimi

Rinnakkaisosio

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

Esityslista

- 1) Kokouksen avaus
- 2) Osallistujien toteaminen
- 3) Pelastustoimen palvelutason arviointi
  - tunnistetaan palvelutasovajeet
  - sovitaan jatkotoimista ja seurannasta
  - talouden kehitys, vuoden 2022 taloustilanne
- 4) Hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanon tilanne
- 5) Muut asiat
- 6) Kokouksen päätös

Pelastustoimen palvelutason arviointi

- Pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määritettäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.
- Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata palvelut sekä harvaan asutuilla alueilla että voimakkaasti kasvavilla kaupunkiseuduilla.
- Pirkanmaan pelastustoimen palvelutason haasteet liittyvät erittäin nopeasti kehittyvään kaupunkiseutuun ja sen kasvuun ja taas toisaalta palvelujen turvaamistarpeeseen reuna-alueilla.
- Ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoite (50 %) ei v. 2020 ole täytynyt kaikilta osin
  - I-luokka: vähimmäistavoitetta ei saavutettu 22 riskiruudussa
=> 55 % kaikista I luokan ruudusta, joissa on ollut tehtäviä
- Palotarkastukset ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti ja myös pelastustoimen suunnitelmat ovat kunnossa.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteutuminen

- Vuonna 2020 ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät ole täyttyneet kaikilta osin
  - I-luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu **22 riskiruudussa**
→ **55 %** kaikista I luokan ruudusta, joissa on ollut tehtäviä
  - II-luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu 13 ruudussa
→ 5 % kaikista II luokan ruudusta, joissa on ollut tehtäviä
  - III-luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu yhdessä (1) ruudussa
→ 1 % kaikista III luokan ruudusta, joissa on ollut tehtäviä
- Tavoittamispuutteiden korjaamisen toimet:
  - Kehityssuunta heikkenevä (vuodesta 2013 alkaen).
  - Pelastuslaitos on palvelutasopäätöksessään yksilöinyt korjaavia toimia.

Pelastustoimen valvontatyön toteutuminen

- Palotarkastukset ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti
- Vuodelle 2020 suunnitelluista palotarkastuksista toteutunut **98 %**
- Mitä oppeja vuodesta 2020 jäi ja mitkä muutokset jäävät pysyviksi?

Pelastustoimen suunnitelmien tilanne

- Pirkanmaan pelastuslaitoksen mukaan kansainvälisen avun vastaanottamisen (HNS) ohje on puutteellinen, mutta muutoin suunnitelmat on laadittu. Puutteet on ilmoitettu korjattavan vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Aluehallintoviraston suunnitelmatilanteen kartoituksen (2020) mukaan puutteellisia Pirkanmaalla olisi myös:
  - Tehtävien hoitaminen toisella pelastustoimen alueella
  - Pelastustoimintaa avustamaan määrättävät henkilöt
  - Alueellista vastuuta ja toimivaltaa koskevat poikkeukset
- Pirkanmaan pelastuslaitoksen mukaan alueella ei ole tarvetta näille suunnitelmille. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan suunnitelmat tulee laatia.

Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelua koskevien suunnitelmien tilanne

- Pirkanmaan pelastuslaitoksen mukaan varautumista ja väestönsuojelua koskevat suunnitelmat ovat laadittu ja ne ovat ajantasaiset.
- Asiat on kuvattu mm. valmiussuunnitelmassa.

Toimeenpanoon liittyvät ajankohtaiset

- Keskustelua hyvinvointialueuudistuksen ajankohtaisista asioista, alueen pelastustoimen nostojen mukaisesti.